

og letlæselig, og selvom man godt kunne have ønsket en mere detaljeret gennemgang af de principielle sider i striden mellem Maresius og Comenius, giver Milada Blekastad i introduktionen en solid baggrundsskildring for forståelsen af skriftet. – Så meget mere beklageligt er det, at selve den latinske tekst sine steder er blevet ganske ulæselig. Det kan skyldes originalens kvalitet, men i så fald havde det været at foretrække, at man havde sat teksten på ny, fremfor at facsimilere originalbladene. Disse har ifølge deres natur en speciel dokumentarisk interesse, som imidlertid mister sin værdi i samme grad som teksten mister sin læselighed. Tjäder har, i sine kritiske annotationer til teksten, gjort forarbejdet til en egentlig tekstkritisk udgave, som det utvivlsomt havde været en fordel for læseren at få forelagt, fremfor den noget miserable tekst, som er blevet resultatet.

Erik Petersen

Heinz Duchhardt: Gleichgewicht der Kräfte, Conventance, europäisches Konzert: Friedenskongresse u. Friedensschlüsse vom Zeitalter Ludvig XIV. bis zum Wiener Kongress. Erträge der Forschung Bd. 56. Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1976. x+232 s.

I Darmstadt-serien *Erträge der Forschung* er man nu kommet til bind 56. I sig selv en bemærkelsesværdig indsats. Den unge professor fra Mainz universitet Heinz Duchhardt har her skrevet en forskningsoversigt med tilhørende udvalgt litteraturliste, som han har givet titlen: *Gleichgewicht der Kräfte, Conventance, europäisches Konzert*. Som undertitlen afslører, behandler værket fredskongresser og fredsaftalinger fra 1678/79 til 1814/15. Undertitlen angiver udmærket den politisk-historiske og stats- og folkeretslige synsvinkel, ud fra hvilken emnet er anskuet og beskrevet. I fire hovedkapitler behandles freden i Nijmegen 1678/79, fredsslutningerne i Utrecht, Rastatt, Baden 1713/14, freden i Paris og freden i Hubertusburg 1763 og fredskongressen i Wien 1814/15. Hvert hovedkapitel indledes med en kort »faktengeschichtliche« indledning. Derefter følger en historisk-geografisk omtale og analyse af den videnskabelige litteratur med fremhævelse af, hvor der endnu mangler forskning.

I overensstemmelse med sin karakter indeholder denne lille bog intet nyt for eksperter, men selv kendere af europæisk udenrigspolitisk historie vil, når de kommer uden for deres snævrere forskningsområde, kunne have nytte af denne uprætentiøse forsknings- og litteraturoversigt. Sagen er jo, at der ikke findes nogen specialbiografier over de her behandlede kongresser. Egentlige forskningsoversigter vil det også være vanskeligt at finde. Professor Heinz Duchhardt har derfor med sit værk skabt et stykke letlæseligt historio-grafi, der vil blive flittigt brugt af alle, der i fremtiden søger at skaffe sig oversigt over den herskende forskning vedrørende fredsaftalingerne fra Ludvig 14.s tidsalder til Wienerkongressen.

Jørgen Schoubye

H. Thueslev: Det kongelige Assistenshus. Københavns Assistenshus og anden Pantelåner-virksomhed. G. E. C. Gads Forlag 1976. 345 s., ill., kr. 120,25 incl. moms.

Dette fornemt udstyrede værk, der er udsendt med støtte af Lundbeckfonden, er forfattet af den tidligere direktør for Assistenshuset, der som bekendt blev nedlagt i 1974. Det er rigtigt og naturligt, at oplysningerne om denne nyttige og særprægede institution bliver fremlagt nu, hvor den er blevet historie, og hvor man i den afgående direktør har en mand, der har magtet opgaven.